

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O ZAJMU (PROJEKAT UNAPREĐENJA INKLUZIVNOG OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA U REPUBLICI SRBIJI) IZMEĐU REPUBLIKE SRBIJE I MEĐUNARODNE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ

Član 1.

Potvrđuje se Sporazum o zajmu (Projekat unapređenja inkluzivnog osnovnog obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji) između Republike Srbije i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, koji je potpisan 30. avgusta i 8. septembra 2025. godine, u originalu na engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma o zajmu (Projekat unapređenja inkluzivnog osnovnog obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji) između Republike Srbije i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik glasi:

LOAN NUMBER 9851- YF

Loan Agreement

(Serbia Inclusive Primary Education Improvement Project)

between

REPUBLIC OF SERBIA

and

**INTERNATIONAL BANK FOR RECONSTRUCTION
AND DEVELOPMENT**

LOAN AGREEMENT

AGREEMENT dated as of the Signature Date between REPUBLIC OF SERBIA ("Borrower") and INTERNATIONAL BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT ("Bank"). The Borrower and the Bank hereby agree as follows:

ARTICLE I — GENERAL CONDITIONS; DEFINITIONS

- 1.01. The General Conditions (as defined in the Appendix to this Agreement) apply to and form part of this Agreement.
- 1.02. Unless the context requires otherwise, the capitalized terms used in this Agreement have the meanings ascribed to them in the General Conditions or in the Appendix to this Agreement.

ARTICLE II — LOAN

- 2.01. The Bank agrees to lend to the Borrower the amount of sixty-six million three hundred thousand Euro (EUR 66,300,000), as such amount may be converted from time to time through a Currency Conversion ("Loan"), to assist in financing the Project.
- 2.02. The Borrower may withdraw the proceeds of the Loan in accordance with Section III of Schedule 2 to this Agreement.
- 2.03. The Front-end Fee is one quarter of one percent (0.25%) of the Loan amount.
- 2.04. The Commitment Charge is one quarter of one percent (0.25%) per annum on the Unwithdrawn Loan Balance.
- 2.05. The interest rate is the Reference Rate plus the Variable Spread or such rate as may apply following a Conversion; subject to Section 3.02(e) of the General Conditions.
- 2.06. The Payment Dates are April 15 and October 15 in each year.
- 2.07. The principal amount of the Loan shall be repaid in accordance with Section 3.03 of the General Conditions and Schedule 3 to this Agreement.

ARTICLE III — PROJECT

- 3.01. The Borrower declares its commitment to the objectives of the Project. To this end, the Borrower, through the Ministry of Education, shall carry out the Project in accordance with the provisions of Article V of the General Conditions and Schedule 2 to this Agreement.

ARTICLE IV — EFFECTIVENESS; TERMINATION

- 4.01. The Additional Condition of Effectiveness consists of the following, namely, that the Borrower, through the Ministry of Education, has adopted the Project Operations Manual, in accordance with the provisions of Section I.B.1 of Schedule 2 to this Agreement.
- 4.02. The Effectiveness Deadline is the date one hundred and eighty (180) days after the Signature Date.

ARTICLE V — REPRESENTATIVE; ADDRESSES

- 5.01. The Borrower's Representative, who, *inter alia*, may agree to modification of the provisions of this Agreement on behalf of the Borrower through exchange of letters (unless otherwise determined by the Borrower and the Bank), is its Minister of Finance.
- 5.02. For purposes of Section 10.01 of the General Conditions:
- (a) the Borrower's address is:

Ministry of Finance
20 Kneza Milosa St.
11000 Belgrade
Republic of Serbia; and
 - (b) the Borrower's Electronic Address is:

Facsimile: E-mail:

(381-11) 3618-961 kabinet@mfin.gov.rs
- 5.03. For purposes of Section 10.01 of the General Conditions:
- (a) the Bank's address is:

International Bank for Reconstruction and Development
1818 H Street, N.W.
Washington, D.C. 20433
United States of America; and

(b) the Bank's Electronic Address is:

Telex: Facsimile:

248423(MCI) or 1-202-477-6391
64145(MCI)

AGREED and signed in English as of the Signature Date.

REPUBLIC OF SERBIA

By

Authorized Representative

Name: Sinisa Mali

Title: Finance Minister

Date: 08-Sep-2025

**INTERNATIONAL BANK FOR
RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT**

By

Authorized Representative

Name: Nicola Pontara

Title: Country Manager

Date: 30-Aug-2025

SCHEDULE 1

Project Description

The objectives of the Project are to enhance the quality of the learning environments, and improve teaching quality and school management, in targeted primary schools across Serbia.

The Project consists of the following parts:

Part 1: Strengthening Assessment and Teaching

- 1.1 *Learning Assessments.* Provision of technical assistance and capacity building to the Ministry of Education (MoE) and the Institute for Education Quality Evaluation (IEQE) on the production and use of data on student learning including, *inter alia*:
- (a) Development of the methodology for (and administration/ rollout of) at least one paper-based national assessment for Grade 3 students, with an initial focus on numeracy and reading.
 - (b) Design and roll out of at least one digital national assessment for Grade 7 students, with an initial focus on numeracy and reading, through: (i) conducting a feasibility study to assess the technical readiness of schools for computer-based testing (CBT); (ii) choosing and setting up a comprehensive platform for test creation, administration, data collection, and scoring; (iii) training staff to manage the CBT system; (iv) conducting a pilot study in select schools to evaluate the platform's effectiveness; and (v) conducting the first official CBT-based assessment.
 - (c) Carrying out a program of activities aimed at expanding the use of national assessment data such a program to include: (i) training IEQE staff in data analysis and reporting, including the use of specialized software for item response theory (IRT) analysis; (ii) training Ministry of Education and Institute for Improvement of Education (IIE) staff to interpret and analyze national assessment data for policy reform purposes; (iii) training school principals and teachers in the sampled whole day schools (WDS) and enriched single shift initiative (ESSI) schools to understand and act upon the national assessment results at their respective levels; (iv) engaging stakeholders such as local authorities, parents, and academia through customized reports and dissemination workshops.

1.2 *Teacher Professional Development.* Enhancing teachers' professional development through *inter alia*:

- (a) assessing teachers' professional development needs and identifying fields of study where the shortage of teachers is most pressing;
- (b) assessing the requirements for becoming a subject teacher and evaluating curricula for initial teacher training; and
- (c) developing new continuous professional development (CPD) programs (and strengthening the content of the existing CPD program to include in CPD training materials tools to address the underperformance of boys in reading, alongside content on climate change adaptation and mitigation) as well as the delivery and rollout of those programs in schools targeted by the ESSI and the WDS programs.

Part 2: Improving Learning Conditions in Targeted Primary Schools to Enable Whole-Day Schooling

2.1 *School Improvement Plans and School Leadership*

- (a) provision of technical assistance to enhance school principals' general leadership and management skills and other skills required to enable them to implement the WDS model.
- (b) provision of grants for preparation (and management of implementation) of School Improvement Plans (SIPs) to address the needs for enriched learning activities and diverse learning programs especially for Vulnerable Students at targeted primary schools.

2.2 *Enriched Learning Programs*

- (a) Provision of grants to eligible schools for designing and implementation at school level Enriched Learning Programs consistent with the respective approved School Improvement Plans.
- (b) Provision of innovation grants awarded on competitive basis to eligible schools to improve and disseminate the innovative curricular and extra-curricular activities in their Enriched Learning Programs that have the potential to be implemented at scale.

2.3. *Learning Environments.* Construction and upgrading school infrastructure facilities (through construction of limited number of new schools in high density urban areas, expansion, reconstruction, renovation, maintenance of classrooms and other school facilities and repurposing spaces in existing schools); equipping such facilities with furniture, lab and digital equipment and tools and providing to select schools other resources (such as purchase of vehicles for transporting students at small and rural schools) needed to

accommodate extended school days and more interactive and inclusive learning activities.

Part 3: Communication, System Monitoring, Evaluation, and Project Management

- 3.1 *Promoting Communication for Inclusivity.* Design and implementation of a communication program designed to facilitate contact and engagement of all relevant stakeholders in achieving the Project's goals (including strategies aiming to increase the inclusion and accessibility of education to Vulnerable Students and support the transition of such students to the next levels of education), as well as to promote, support and affirm the reforms defined by the 2030 Education Strategy such a program to incorporate procuring real-time feedback from the school communities on how to improve curricular and extra-curricular activities and dissemination of innovative curricular and extracurricular activities, that have the potential to be implemented at scale.
- 3.2 *Improving System Monitoring, Evaluation and Management*
 - (a) Carrying out Project management, coordination and monitoring and evaluation.
 - (b) Provision of technical assistance:
 - (i) for data collection and analysis for timely and evidence-based planning and decision making including qualitative and process evaluation of both the WDS and ESSI schools to inform the MoE about strengths and weaknesses of the two models and a survey to measure school managers' skills;
 - (ii) for development of educational indicators and operational enhancements to Unified Information System of Education (UISE); and
 - (iii) on primary education financing, allocation modalities, and network consolidation (including financing of consulting services for the evaluation of the school feeding modalities).

SCHEDULE 2

Project Execution

Section I. Implementation Arrangements

A. Institutional Arrangements

1. Without limitation to the provisions of Article V of the General Conditions and except as the Bank shall otherwise agree, the Borrower shall:
 - (a) maintain throughout Project implementation a Project management unit within the Ministry of Education, with composition (including *inter alia* the Project director, a learning assessments coordinator, a teacher professional development coordinator, a coordinator for upgrading infrastructure in selected schools, a civil works professional, a coordinator for promoting communication for inclusion, a coordinator for SIPs and school leadership, a coordinator for enriched learning programs, a social specialist, an environment specialist, a monitoring and evaluation specialist and an operation officer), resources, terms of reference, and functions acceptable to the Bank ("Project Management Unit"), to be responsible for: (i) the overall coordination of all Project implementation activities and overseeing day-to-day Project implementation; (ii) ensuring that the requirements, criteria, policies, procedures, and organizational arrangements set forth in the Project Operations Manual are applied in carrying out the Project including compliance with the environmental and social risks management requirements; (iii) preparation of all Project implementation documents, including Project progress reports; and (iv) monitoring and evaluation of the Project; and
 - (b) maintain throughout Project implementation a central fiduciary unit, within the Ministry of Finance with composition, resources, terms of reference, and functions acceptable to the Bank ("Central Fiduciary Unit" or "CFU"), to be responsible for the procurement and financial management of the Project, as detailed in the Project Operations Manual.
2. Without limitation to the provision of paragraph 1 of this Section I.A, the Borrower, through the Ministry of Education, shall recruit and retain such individual consultants and/or firms (as may be needed to support effective Project implementation and the achievement of the Project development objectives) in such numbers, and each with qualifications and experiences and under terms of reference satisfactory to the Bank, and in accordance with the timeframes as further detailed in the Project Operations Manual.

B. Project Operations Manual and Grants Operations Manual

1. The Borrower, through the Ministry of Education, shall:
 - (a) prepare a Project operations manual, in form and substance satisfactory to the Bank, containing detailed arrangements and procedures for implementation of the Project including *inter alia*: (i) implementation arrangements including delineation of roles and responsibilities of various ministries, departments, agencies and institutions involved in Project implementation and their coordination and inter-relationships; (ii) disbursement arrangements, reporting requirements, financial management procedures and audit procedures; (iii) the procurement procedures, standard procurement documentation, contracts administration and management procedures; (iv) measures to mitigate fraud and corruption as well as other integrity and fiduciary risks; (v) environmental and social risks management arrangements as well as operation of grievance mechanism; (vi) procedures for preparing and reviewing a consolidated annual work plan and budget for each Fiscal Year; (vii) monitoring and evaluation arrangements, reporting and communication, including performance indicators; and (viii) such other administrative, financial, technical and organizational arrangements and procedures as shall be required for the Project;
 - (b) (i) furnish to and exchange views with the Bank on such manual promptly upon its preparation; (ii) thereafter adopt such manual as shall have been approved by the Bank ("Project Operations Manual" or "POM"); and (iii) thereafter implement the Project in accordance with the POM; and
 - (c) not amend, suspend, abrogate, repeal, or waive any provisions of the Project Operations Manual without the prior written agreement of the Bank.
2. (a) The Borrower, through the Ministry of Education, shall prepare a Grants operations manual, in form and substance satisfactory to the Bank, containing provisions guiding the operations and procedures of the School Grants under Parts 2.1 and 2.2 of the Project including: (i) the maximum amount of each category of School Grants; (ii) the criteria and process for selecting Grantees and the arrangements for disbursing School Grant proceeds to the Grantees; (iii) the terms and conditions of the School Grants including activities eligible to be financed out of the School Grant proceeds and exclusion list; (iv) mechanism for accountability for the use of the School Grants including the format of the financial reports to be used by Grantees to account for the use of School Grant proceeds and a list documentation that may needed to accompany the reports and

mechanism to ensure each Grantee compliance with its corresponding School Grant's terms and conditions;

- (b) (i) furnish to and exchange views with the Bank on such manual promptly upon its preparation; (ii) thereafter adopt such manual as shall have been approved by the Bank ("Grants Operations Manual"); and (iii) thereafter implement Parts 2.1 and 2.2 of the Project in accordance with the Grants Operations Manual; and
 - (c) not amend, suspend, abrogate, repeal, or waive any provisions of the Grants Operations Manual without the prior written agreement of the Bank.
3. In the event of any conflict between the provisions of: (a) the Project Operations Manual or Grants Operations Manual; and (b) those of this Agreement, the provisions of this Agreement shall prevail.

C. Environmental and Social Standards

1. The Borrower, through the Ministry of Education, shall ensure that the Project is carried out in accordance with the Environmental and Social Standards, in a manner acceptable to the Bank.
2. Without limitation upon paragraph 1 above, the Borrower shall ensure that the Project is implemented in accordance with the Environmental and Social Commitment Plan ("ESCP"), in a manner acceptable to the Bank. To this end, the Borrower shall ensure that:
 - (a) the measures and actions specified in the ESCP are implemented with due diligence and efficiency, as provided in the ESCP;
 - (b) sufficient funds are available to cover the costs of implementing the ESCP;
 - (c) policies and procedures are maintained, and qualified and experienced staff in adequate numbers are retained to implement the ESCP, as provided in the ESCP; and
 - (d) the ESCP, or any provision thereof, is not amended, repealed, suspended or waived, except as the Bank shall otherwise agree in writing, as specified in the ESCP, and ensure that the revised ESCP is disclosed promptly thereafter.
3. In case of any inconsistencies between the ESCP and the provisions of this Agreement, the provisions of this Agreement shall prevail.

4. The Borrower shall ensure that:
 - (a) all measures necessary are taken to collect, compile, and furnish to the Bank through regular reports, with the frequency specified in the ESCP, and promptly in a separate report or reports, if so requested by the Bank, information on the status of compliance with the ESCP and the environmental and social instruments referred to therein, all such reports in form and substance acceptable to the Bank, setting out, *inter alia*: (i) the status of implementation of the ESCP; (ii) conditions, if any, which interfere or threaten to interfere with the implementation of the ESCP; and (iii) corrective and preventive measures taken or required to be taken to address such conditions; and
 - (b) the Bank is promptly notified of any incident or accident related to or having an impact on the Project which has, or is likely to have, a significant adverse effect on the environment, the affected communities, the public or workers, including, any case of sexual exploitation and abuse, sexual harassment and violence against minors, in accordance with the ESCP, the environmental and social instruments referenced therein and the Environmental and Social Standards.
5. The Borrower shall establish, publicize, maintain and operate an accessible grievance mechanism, to receive and facilitate resolution of concerns and grievances of Project-affected people, and take all measures necessary and appropriate to resolve, or facilitate the resolution of, such concerns and grievances, in a manner acceptable to the Bank.
6. The Borrower shall ensure that all bidding documents and contracts for civil works under the Project include the obligation of contractors, subcontractors and supervising entities to: (a) comply with the relevant aspects of ESCP and the environmental and social instruments referred to therein; and (b) adopt and enforce codes of conduct that should be provided to and signed by all workers, detailing measures to address environmental, social, health and safety risks, and the risks of sexual exploitation and abuse, sexual harassment and violence against children, all as applicable to such civil works commissioned or carried out pursuant to said contracts.

D. School Grants

1. For the purpose of implementing Parts 2.1 and 2.2 of the Project, the Borrower, through the Ministry of Education, shall provide School Grants to selected eligible targeted primary schools ("Grantees") in accordance with eligibility criteria and procedures acceptable to the Bank, as set forth in the Grants Operations Manual, and shall extend each School Grant to the Grantee on terms and conditions approved by the Bank. Such terms and conditions shall:

- (a) include rights that adequately protect the interests of the Borrower and the Bank, including the right to suspend or terminate the Grantee's right to use the School Grant proceeds, and the right to obtain a refund from the Grantee of all or any part of the amount of the School Grant then withdrawn, upon the Grantee's failure to perform any of its obligations under the Grant Agreement; and
- (b) require each Grantee to:
 - (i) carry out its sub-project with due diligence and efficiency and in accordance with sound technical, economic, financial, managerial, environmental and social standards and practices satisfactory to the Bank, including in accordance with the provisions of the Anti-Corruption Guidelines applicable to recipients of loan proceeds other than the Borrower;
 - (ii) provide, as promptly as needed, the resources required for the purposes of the sub-project, in accordance with the requirements set forth in the Grants Operations Manual;
 - (iii) procure goods, works, non-consulting services and consulting service to be financed out of the School Grant in accordance with the provisions of this Agreement;
 - (iv) maintain policies and procedures adequate to enable the Grantee to monitor and evaluate, in accordance with indicators acceptable to the Bank, the progress of the School Grant and the achievement of its objectives;
 - (v) (A) maintain a financial management system and prepare financial statements in accordance with consistently applied accounting standards acceptable to the Bank, both in a manner adequate to reflect the operations, resources and expenditures related to the sub-project; and (B) at the Bank's or the Borrower's request, have such financial statements audited by independent auditors acceptable to the Bank, in accordance with consistently applied auditing standards acceptable to the Bank, and promptly furnish the statements as so audited to the Borrower and the Bank;
 - (vi) enable the Borrower and the Bank to inspect the sub-project, its operation and any relevant records and documents; and

- (vii) prepare and furnish to the Borrower and the Bank all such information as the Borrower or the Bank shall reasonably request relating to the foregoing.
2. The Borrower shall exercise its rights under each Grant Agreement in such manner as to protect the interests of the Borrower and the Bank and to accomplish the purposes of the Loan. Except as the Bank shall otherwise agree, the Borrower shall not assign, amend, abrogate or waive any Grant Agreement or any of its provisions.

Section II. Project Monitoring Reporting and Evaluation

The Borrower shall furnish to the Bank each Project Report not later than one month after the end of each calendar semester, covering the calendar semester.

Section III. Withdrawal of Loan Proceeds

A. General

Without limitation upon the provisions of Article II of the General Conditions and in accordance with the Disbursement and Financial Information Letter, the Borrower may withdraw the proceeds of the Loan to: (a) finance Eligible Expenditures; and (b) pay the Front-end Fee; in the amount allocated and, if applicable, up to the percentage set forth against each Category of the following table:

Category	Amount of the Loan Allocated (expressed in EUR)	Percentage of Expenditures to be financed
(1) Goods, works, non-consulting services, Operating Costs, Training, and consulting services for the Project	57,134,300	100% (inclusive of Taxes other than value-added tax and customs duties for works, goods and non-consulting services)
(2) School Grants under Parts 2.1 and 2.2 of the Project	9,000,000	100% (inclusive of Taxes)
(3) Front-end Fee	165,700	Amount payable pursuant to Section 2.03 of this Agreement in accordance with Section 2.07 (b) of the General Conditions
TOTAL AMOUNT	66,300,000	

For the purpose of this table the customs duties and value-added tax for the importation and supply of goods, works and non-consulting services, within the Borrower's territory and for the purpose of the implementation of the Project, shall not be financed out of the Loan proceeds. The Borrower confirms that the importation and supply of goods, works and non-consulting services, within the Borrower's territory and for the purpose of the implementation of the Project, shall be exempted from customs duties and value-added tax.

B. Withdrawal Conditions; Withdrawal Period

1. Notwithstanding the provisions of Part A above, no withdrawal shall be made:
 - (a) For payments made prior to the Signature Date, except that withdrawals up to an aggregate amount not to exceed three hundred thousand Euro (EUR 300,000) may be made for payments for Eligible Expenditures under Category (1) made not more than twelve (12) months prior to the Signature Date.
 - (b) Under Category 2 unless the Borrower, through the Ministry of Education, has prepared and adopted the Grants Operations Manual in form and substance satisfactory to the Bank.
2. The Closing Date is April 15, 2030.

SCHEDULE 3**Commitment-Linked Amortization Repayment Schedule**

The Borrower shall repay the principal amount of the Loan in accordance with the following table, which sets forth the Principal Payment Dates of the Loan and the percentage of the total principal amount of the Loan payable on each Principal Payment Date ("Installment Share").

Principal Payment Date	Installment Share
On each April 15 and October 15 Beginning October 15, 2028 through October 15, 2034	7.14 %
On April 15, 2035	7.18 %

APPENDIX

Section I. Definitions

1. "2030 Education Strategy" means the Borrower's strategy published on the Official Gazette of the Republic of Serbia No.63/2021.
2. "Anti-Corruption Guidelines" means, for purposes of paragraph 6 of the Appendix to the General Conditions, the "Guidelines on Preventing and Combating Fraud and Corruption in Projects Financed by IBRD Loans and IDA Credits and Grants", dated October 15, 2006 and revised in January 2011 and as of July 1, 2016.
3. "Category" means a category set forth in the table in Section III.A of Schedule 2 to this Agreement.
4. "Central Fiduciary Unit" and the acronym "CFU" means the central fiduciary unit referred to in Section I.A.1(b) of Schedule 2 to this Agreement.
5. "Enriched Learning Program" means a program comprising of curricular and extracurricular activities at targeted schools designed to provide enriched learning to students and offer diverse learning options (especially for Vulnerable Students) and including such activities as tailored remedial programs to improve foundational reading and numeracy skills for students lagging behind, as and the term "Enriched Learning Programs" means more than one of such enriched learning programs.
6. "Environmental and Social Commitment Plan" or "ESCP" means the environmental and social commitment plan for the Project, dated June 12, 2025, as the same may be amended from time to time in accordance with the provisions thereof, which sets out the material measures and actions that the Borrower shall carry out or cause to be carried out to address the potential environmental and social risks and impacts of the Project, including the timeframes of the actions and measures, institutional, staffing, training, monitoring and reporting arrangements, and any environmental and social instruments to be prepared thereunder.
7. "Environmental and Social Standards" or "ESSs" means, collectively: (i) "Environmental and Social Standard 1: Assessment and Management of Environmental and Social Risks and Impacts"; (ii) "Environmental and Social Standard 2: Labor and Working Conditions"; (iii) "Environmental and Social Standard 3: Resource Efficiency and Pollution Prevention and Management"; (iv) "Environmental and Social Standard 4: Community Health and Safety"; (v) "Environmental and Social Standard 5: Land Acquisition, Restrictions on Land Use and Involuntary Resettlement"; (vi) "Environmental and Social Standard 6: Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources"; (vii) "Environmental and Social Standard 7: Indigenous Peoples/Sub-Saharan Historically Underserved Traditional Local Communities"; (viii) "Environmental and Social Standard 8: Cultural Heritage"; (ix) "Environmental and Social Standard 9: Financial Intermediaries"; (x) "Environmental and Social Standard 10: Stakeholder Engagement and Information Disclosure"; effective on October 1, 2018, as published by the Bank.

8. "General Conditions" means the "International Bank for Reconstruction and Development General Conditions for IBRD Financing, Investment Project Financing", dated December 14, 2018 (Last revised on July 15, 2023), with the modifications set forth in Section II of this Appendix.
9. "Grade 3" means the third year of compulsory primary education, usually intended for students aged 8 to 9 years.
10. "Grade 7" means the seventh year of compulsory education, usually intended for students aged 12 to 13 years.
11. "Grant Agreement" means the agreement between the Ministry of Education and the eligible school for provision of a School Grant referred to in Section I.D of Schedule 2 to the Loan Agreement.
12. "Grants Operations Manual" means the manual referred to in Section I.B.2(b)ii of Schedule 2 to the Loan Agreement.
13. "Institute for Education Quality Evaluation" and the acronym "IEQE" mean the Borrower's institute established and operating pursuant to the Republic of Serbia Government's Decision on founding of the Institute for education quality evaluation, published on the Official Gazette of the Republic of Serbia No. 73/04.
14. "Institute for Improvement of Education" and the acronym "IIE" means the Borrower's institute established pursuant to the Republic of Serbia Government's Decision on founding of Institute for Improvement of Education, published in the Official Gazette of the Republic of Serbia No. 73/04.
15. "Ministry of Education" and the acronym "MoE" mean Recipient's ministry responsible for education and any successor thereto.
16. "Ministry of Finance" means Recipient's ministry responsible for finance and any successor thereto.
17. "Operating Costs" means the reasonable incremental expenditures incurred on account of implementation of the Project, including, *inter alia*, office supplies and other consumable goods, office rent, internet and communications costs, support for information systems, translation costs, bank charges, utilities, travel, transportation, per diem, accommodation costs (lodging), CFU staff salaries and other reasonable expenditures directly associated with the implementation of the Project, on the basis of annual budgets acceptable to the Bank, excluding salaries of the Borrower's civil service employees.
18. "Procurement Regulations" means, for purposes of paragraph 85 of the Appendix to the General Conditions, the "World Bank Procurement Regulations for IPF Borrowers", dated February 2025.
19. "Project Management Unit" means the unit referred to in Section I.A.1(a) of Schedule 2 to this Agreement.
20. "Project Operations Manual" or "POM" means the manual referred to in Section I.B.1(b) of Schedule 2 to the Loan Agreement.

21. "School Grant" means any grant to be provided by MoE to a Grantee to finance activities under Parts 2.1 and 2.2 of the Project.
22. "School Improvement Plan" means a school improvement plan to be prepared by each primary school eligible to be a Grantee of a School Grant to identify areas of weakness and solutions around which the school stakeholders (school principal, teachers and parental council) will work together to achieve academic goals.
23. "Signature Date" means the later of the two dates on which the Borrower and the Bank signed this Agreement and such definition applies to all references to "the date of the Loan Agreement" in the General Conditions.
24. "Training" means the reasonable costs, as shall have been approved by the Bank, for training and workshops conducted under the Project, including tuition, travel and subsistence costs for training and workshop participants, costs associated with securing the services of trainers and workshop speakers, rental of training and workshop facilities, preparation and reproduction of training and workshop materials, and other costs directly related to training course and workshop preparation and implementation (but excluding goods and consultants' services).
25. "Vulnerable Student" means a student in any of the schools participating in the project who by virtue of among factors (physical, mental or other disability, gender, race, ethnicity, religion, social, civic or health status or economic disadvantages), may more limited than others in his/ her ability to take advantage of a project's benefits and may thus require specific measures and/ or assistance to enhance his/ her learning outcomes; and the term "Vulnerable Students" means more than one Vulnerable Student.

Section II. Modifications to the General Conditions

The General Conditions are hereby modified as follows:

1. Section 3.01 (*Front-end Fee; Commitment Charge; Exposure Surcharge*) is modified to read as follows:

“Section 3.01. *Front-end Fee; Commitment Charge*

(a) The Borrower shall pay the Bank a Front-end Fee on the Loan amount at the rate specified in the Loan Agreement. Except as otherwise provided in Section 2.07 (b), the Borrower shall pay the Front-end Fee not later than sixty (60) days after the Effective Date.

(b) The Borrower shall pay the Bank a Commitment Charge on the Unwithdrawn Loan Balance at the rate specified in the Loan Agreement. The Commitment Charge shall accrue from the date of the Loan Agreement or the date which falls on the fourth anniversary of the date of approval of the Loan by the Bank, whichever is later, to the respective dates on which amounts are withdrawn by the Borrower from the Loan Account or cancelled. Except as otherwise provided in Section 2.07 (c), the Borrower shall pay the Commitment Charge semi-annually in arrears on each Payment Date.”

2. Section 3.04 (*Prepayment*) is modified to read as follows:

“Section 3.04. *Prepayment*

(a) After giving not less than forty-five (45) days’ notice to the Bank, the Borrower may repay the Bank the following amounts in advance of maturity, as of a date acceptable to the Bank (provided that the Borrower has paid all Loan Payments due as at such date): (i) the entire Withdrawn Loan Balance as at such date; or (ii) the entire principal amount of any one or more maturities of the Loan. Any partial prepayment of the Withdrawn Loan Balance shall be applied in the manner specified by the Borrower, or in the absence of any specification by the Borrower, in the following manner: (A) if the Loan Agreement provides for the separate amortization of specified Disbursed Amounts of the principal of the Loan the prepayment shall be applied in the inverse order of such Disbursed Amounts, with the Disbursed Amount which has been withdrawn last being repaid first and with the latest maturity of said Disbursed Amount being repaid first; and (B) in all other cases, the prepayment shall be applied in the inverse order of the Loan maturities, with the latest maturity being repaid first.

(b) If, in respect of any amount of the Loan to be prepaid, a Conversion has been effected and the Conversion Period has not terminated at the time of prepayment, the provisions of Section 4.06 shall apply.”

3. In paragraphs originally numbered 75 and 81 of the Appendix, the terms “Loan Payment” and “Payment Date”, respectively are modified to read as follows:
 - “75. “Loan Payment” means any amount payable by the Loan Parties to the Bank pursuant to the Legal Agreements, including (but not limited to) any amount of the Withdrawn Loan Balance, interest, the Front-end Fee, the Commitment Charge, interest at the Default Interest Rate (if any), any surcharge, any transaction fee for a Conversion or early termination of a Conversion, any premium payable upon the establishment of an Interest Rate Cap or Interest Rate Collar, and any Unwinding Amount payable by the Borrower.”
 - “81. “Payment Date” means each date specified in the Loan Agreement occurring on or after the date of the Loan Agreement on which interest, Commitment Charge and other Loan charges and fees (other than the Front-end Fee) are payable, as applicable.”
4. Definitions in paragraphs 4 (Allocated Excess Exposure Amount); 53 (Exposure Surcharge); 99 (Standard Exposure Limit) and 105 (Total Exposure) of the Appendix are deleted in their entirety and the subsequent paragraphs are renumbered accordingly.

Sporazum o zajmu

**(Projekat unapređenja inkluzivnog osnovnog obrazovanja i vaspitanja
u Republici Srbiji)**

između

REPUBLIKE SRBIJE

i

**MEĐUNARODNE BANKE ZA OBNOVU
I RAZVOJ**

SPORAZUM O ZAJMU

SPORAZUM zaključen na Dan potpisivanja između REPUBLIKE SRBIJE (u daljem tekstu: „Zajmoprimac”) i MEĐUNARODNE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ (u daljem tekstu: „Banka”). Zajmoprimac i Banka su se sporazumeli o sledećem:

ČLAN I — OPŠTI USLOVI; DEFINICIJE

- 1.01. Opšti uslovi (u smislu Priloga uz ovaj Sporazum) primenjuju se na ovaj Sporazum i čine njegov sastavni deo.
- 1.02. Osim ukoliko značenje u konkretnom kontekstu nije drugačije, termini korišćeni u ovom Sporazumu pisani velikim početnim slovom imaju značenja koja su im data u Opštim uslovima ili u Prilogu uz ovaj Sporazum.

ČLAN II — ZAJAM

- 2.01. Banka je saglasna da pozajmi Zajmoprimcu iznos od šezdeset šest miliona tri stotine hiljada evra (66.300.000 EUR), s tim da se ta suma može povremeno konvertovati putem Konverzije valute (u daljem tekstu: „Zajam”), kao podršku za finansiranje Projekta.
- 2.02. Zajmoprimac može povlačiti sredstva Zajma u skladu sa Odeljkom III, Programa 2, ovog Sporazuma.
- 2.03. Pristupna naknada iznosi jednu četvrtinu jednog procenta (0,25%) iznosa Zajma.
- 2.04. Naknada za angažovanje sredstava iznosi jednu četvrtinu jednog procenta (0,25%) godišnje iznosa Glavnice koji nije povučen.
- 2.05. Kamatna stopa je Referentna stopa plus Varijabilna marža odnosno stopa koja se primenjuje nakon Konverzije; u skladu sa odredbom člana 3.02(e) Opštih uslova.
- 2.06. Datumi za plaćanje su 15. april i 15. oktobar svake godine.
- 2.07. Glavnica Zajma otplaćuje se u skladu sa odredbama Odeljka 3.03 Opštih uslova i Programa 3 ovog Sporazuma.

ČLAN III — PROJEKAT

- 3.01. Zajmoprimac potvrđuje svoju posvećenost ciljevima Projekta. U tom smislu, Zajmoprimac će, preko Ministarstva prosvete, sprovoditi Projekat u skladu sa odredbama člana V Opštih uslova i Programa 2 ovog Sporazuma.

ČLAN IV — STUPANJE NA SNAGU; RASKID

- 4.01. Dodatni uslovi Stupanja na snagu sastoje se od sledećeg, naime, da je Zajmoprimac, preko svog Ministarstva prosvete, usvojio Projektni operativni priručnik, u skladu sa odredbama Odeljka I.B.1 Programa 2 ovog Sporazuma.
- 4.02. Krajnji rok za stupanje na snagu je sto osamdeset (180) dana od Dana potpisivanja.

ČLAN V — PREDSTAVNICI; ADRESE

- 5.01. Predstavnik Zajmoprimca koji je, *između ostalog*, ovlašćen da se saglasi sa izmenama odredbi ovog Sporazuma u ime Zajmoprimca putem razmene pisama (osim ako Zajmoprimac i Banka ne utvrde drugačije) je ministar finansija Zajmoprimca.

- 5.02. U smislu člana 10.01 Opštih uslova:

- (a) adresa Zajmoprimca je:

Ministarstvo finansija
Kneza Miloša 20
11000 Beograd
Republika Srbija; i

- (b) elektronska adresa Zajmoprimca je:

Broj telefaksa: Adresa elektronske pošte:

(381-11) 3618-961

kabinet@mfin.gov.rs

- 5.03. U smislu člana 10.01. Opštih uslova:

- (a) adresa Banke je:

Međunarodna banka za obnovu i razvoj
1818 H Street, N.W.
Vašington, D.K. 20433
Sjedinjene Američke Države; i

(b) Elektronska adresa Banke je:

Broj teleksa:	Broj telefaksa:
248423(MCI) ili 64145(MCI)	1-202-477-6391

SPORAZUM postignut i potpisan na engleskom jeziku na Datum potpisivanja:

Za REPUBLIKU SRBIJU

Ovlašćeni predstavnik

Ime i prezime: Siniša Mali

Funkcija: Ministar finansija

Datum: 8. septembar 2025. godine

**Za MEĐUNARODNU BANKU ZA
OBNOVU I RAZVOJ**

Ovlašćeni predstavnik

Ime i prezime: Nicola Pontara

Funkcija: Menadžer za Srbiju

Datum: 30. avgust 2025. godine

PROGRAM 1

Opis Projekta

Ciljevi Projekta su unapređenje kvaliteta obrazovnog okruženja, poboljšanje kvaliteta nastave i upravljanja školama u odabranim osnovnim školama širom Srbije.

Projekat se sastoji od sledećih delova:

Deo 1: Jačanje vrednovanja i nastave

- 1.1 *Vrednovanje učenja.* Pružanje tehničke pomoći i izgradnja kapaciteta u Ministarstvu prosvete (MP) i Zavodu za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja (ZVKOV) za proizvodnju i korišćenje podataka o učenju učenika uključujući, *između ostalog*:
 - (a) Izradu metodologije za (i) administriranje/implementaciju najmanje jednog nacionalnog vrednovanja u papirnom formatu za učenike Trećeg razreda, sa početnim fokusom na matematičku pismenost i čitanje.
 - (b) Osmišljavanje i implementaciju najmanje jedne digitalne nacionalne procene za učenike Sedmog razreda, sa početnim fokusom na matematičku pismenost i čitanje, kroz: (i) sprovođenje studije izvodljivosti radi procene tehničke spremnosti škola za kompjutersko testiranje (KT); (ii) izbor i postavljanje sveobuhvatne platforme za kreiranje testova, administriranje, prikupljanje podataka i bodovanje; (iii) obuku zaposlenih za upravljanje KT sistemom; (iv) sprovođenje pilot studije u odabranim školama radi procene efikasnosti platforme; i (v) sprovođenje prvog zvaničnog vrednovanja putem KT.
 - (c) Sprovođenje programa aktivnosti usmerenih na proširenje upotrebe podataka nacionalnog vrednovanja, koji bi uključivao: (i) obuku zaposlenih ZVKOV za analizu podataka i izveštavanje, uključujući upotrebu specijalizovanog softvera za analizu teorije odgovora na stavke (eng. *item response theory*, IRT); (ii) obuka zaposlenih Ministarstva prosvete i Zavoda za unapređenje obrazovanja i vaspitanja (ZUOV) za tumačenje i analizu podataka nacionalnog vrednovanja u svrhu reforme politike; (iii) obuka direktora škola i nastavnika u školama koje su deo uzorka sa celodnevnom nastavom i školama sa obogaćenim jednosmenschkim radom da razumeju i deluju na osnovu rezultata nacionalnog vrednovanja na svim nivoima; (iv) angažovanje zainteresovanih strana kao što su lokalne vlasti, roditelji i akademska zajednica putem prilagođenih izveštaja i radionica za diseminaciju.

1.2 *Profesionalni razvoj nastavnika.* Unapređenje profesionalnog razvoja nastavnika, između ostalog, kroz:

- (a) procenu potreba za profesionalnim razvojem nastavnika i identifikovanje oblasti studija u kojima je nedostatak nastavnika najhitniji;
- (b) procenu uslova za predmetnog nastavnika i vrednovanje nastavnih planova i programa za početno obrazovanje nastavnika; i
- (c) razvoj novih programa kontinuiranog stručnog usavršavanja (i jačanje sadržaja postojećeg programa kontinuiranog stručnog usavršavanja kako bi se u materijale za obuku uključili alati za rešavanje problema lošeg učinka dečaka u čitanju, zajedno sa sadržajem o prilagođavanju i ublažavanju klimatskih promena), kao i sprovođenje i primena tih programa u školama koje su deo programa obogaćenog jednosmernog rada i celodnevne nastave.

Deo 2: Pобоljšanje uslova učenja u ciljanim osnovnim školama radi omogućavanja celodnevne nastave

2.1 *Planovi za unapređenje škole i školsko rukodovstvo*

- (a) pružanje tehničke pomoći za unapređenje opštih liderskih i upravljačkih veština direktora škola i drugih veština potrebnih da bi im se omogućila primena modela celodnevne nastave.
- (b) obezbeđivanje grantova za pripremu (i upravljanje implementacijom) Planova za unapređenje škola kako bi se zadovoljile potrebe za obogaćenim aktivnostima učenja i raznovrsnim programima učenja, posebno za Učenike iz ranjivih grupa u ciljanim osnovnim školama.

2.2 *Programi obogaćenog učenja*

- (a) Obezbeđivanje grantova školama koje ispunjavaju uslove za dizajniranje i implementaciju Programa obogaćenog učenja na nivou škole u skladu sa odgovarajućim odobrenim Planovima za unapređenje škole.
- (b) Obezbeđivanje grantova za inovacije koji se dodeljuju na konkurentnoj osnovi kvalifikovanim školama za poboljšanje i širenje inovativnih aktivnosti u okviru nastavnog plana i programa i vannastavnih aktivnosti u njihovim Programima obogaćenog učenja koje imaju potencijal da se primene u širem obimu.

2.3 *Okruženje za učenje.* Izgradnja i unapređenje školske infrastrukture (kroz izgradnju ograničenog broja novih škola u gusto naseljenim urbanim sredinama, proširenje, rekonstrukciju, renoviranje, održavanje učionica i drugih školskih objekata i prenamenu prostora u postojećim školama); opremanje takvih

objekata nameštajem, laboratorijskom i digitalnom opremom i alatima i obezbeđivanje drugih resursa odabranim školama (kao što je kupovina vozila za prevoz učenika u malim i seoskim školama) potrebnih za produžene školske dane i interaktivnije i inkluzivnije aktivnosti učenja.

Deo 3: Komunikacija, sistemsko praćenje, vrednovanje i upravljanje projektom

- 3.1 *Promovisanje komunikacije za inkluzivnost.* Izrada i implementacija komunikacionog programa osmišljenog da olakša kontakt i angažovanje svih relevantnih zainteresovanih strana u ostvarivanju ciljeva Projekta (uključujući strategije usmerene na povećanje inkluzije i pristupačnosti obrazovanja za Učenike iz ranjivih grupa i podršku prelasku takvih učenika na naredne nivoe obrazovanja), kao i da promoviše, podrži i afirmiše reforme definisane Strategijom razvoja obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji do 2030. godine, a taj program bi uključivao prikupljanje povratnih informacija u realnom vremenu od školskih zajednica o tome kako poboljšati nastavne i vannastavne aktivnosti i širenje inovativnih nastavnih i vannastavnih aktivnosti, koje imaju potencijal da se primene u velikom obimu.
- 3.2 *Unapređenje sistemskog praćenja, vrednovanja i upravljanja*
 - (a) Sprovođenje aktivnosti upravljanja Projektom, koordinacije, praćenja i vrednovanja.
 - (b) Pružanje tehničke pomoći:
 - (i) za prikupljanje i analizu podataka za blagovremeno i na dokazima zasnovano planiranje i donošenje odluka, uključujući kvalitativno i procesno vrednovanje škola sa celodnevnom nastavom i obogaćenim jednosmernim radom kako bi se Ministarstvo prosvete obavestilo o prednostima i nedostacima ova dva načina rada i anketu za merenje veština školskih rukovodilaca;
 - (ii) za razvoj obrazovnih pokazatelja i operativna poboljšanja Jedinственог informacionog sistema prosvete (JISP); i
 - (iii) o finansiranju osnovnog obrazovanja, modalitetima raspodele i konsolidaciji mreže (uključujući finansiranje konsultantskih usluga za procenu modaliteta školske ishrane).

PROGRAM 2

Sprovođenje Projekta

Odeljak I. Aranžmani za implementaciju

A. Institucionalni aranžmani

1. Bez ograničenja odredbi člana V Opštih uslova, i osim ako se Banka naknadno ne saglasi sa drugačijim rešenjem, Zajmoprimac će:
 - (a) održavati tokom čitavog perioda sprovođenja Projekta Jedinicu za upravljanje projektom u okviru Ministarstva obrazovanja, u sastavu (uključujući, *između ostalog*, direktora Projekta, koordinatora za vrednovanje učenja, koordinatora za profesionalni razvoj nastavnika, koordinatora za poboljšanje infrastrukture u odabranim školama, stručnjaka za građevinske radove, koordinatora za promociju komunikacije za inkluziju, koordinatora za socijalne inovacije i školsko rukovodstvo, koordinatora za obogaćene programe učenja, specijalistu za socijalne usluge, specijalistu za životnu sredinu, specijalistu za praćenje i evaluaciju i operativnog službenika), resursima, opisom poslova i funkcijama prihvatljivim za Banku („Jedinica za upravljanje projektom”), koja će biti zadužena za: (i) celokupnu koordinaciju svih aktivnosti na sprovođenju Projekta i nadgledanje svakodnevnog sprovođenja Projekta; (ii) staranje o tome da se zahtevi, kriterijumi, politike, procedure i organizacioni mehanizmi iz Projektnog operativnog priručnika primenjuju u toku sprovođenja Projekta, uključujući usklađenost sa zahtevima za upravljanje ekološkim i društvenim rizicima; (iii) pripremu svih dokumenata za sprovođenje Projekta, uključujući i Izveštaje o napretku Projekta; i (iv) praćenje i vrednovanje Projekta; i
 - (b) održavati tokom čitavog perioda sprovođenja Projekta centralnu fiducijarnu jedinicu, u okviru Ministarstva finansija, sa sastavom, resursima, opisom poslova i funkcijama prihvatljivim za Banku („Centralna fiducijarna jedinica” ili „CFJ”), koja će biti zadužena za nabavku i finansijsko upravljanje Projektom, kao što je detaljno opisano u Projektnom operativnom priručniku.
2. Bez ograničenja na odredbe stava 1 ovog Odeljka I.A, Zajmoprimac će, preko Ministarstva prosvete, angažovati i zadržavati pojedinačne konsultante i/ili firme (koje mogu biti potrebne za podršku efikasnoj realizaciji Projekta i postizanju razvojnih ciljeva Projekta) u broju i sa kvalifikacijama i iskustvom i pod uslovima zadovoljavajućim za Banku, u skladu sa vremenskim rokovima kako je detaljnije opisano u Projektnom operativnom priručniku.

B. Projektni operativni priručnik i Priručnik za grantove

1. Zajmoprimac će, preko Ministarstva prosvete:

- (a) pripremiti Projektni operativni priručnik, u formi i sadržini prihvatljivim za Banku, koji sadrži detaljne aranžmane i procedure za sprovođenje Projekta, uključujući, *između ostalog*: (i) aranžmane za implementaciju, uključujući razgraničenje uloga i odgovornosti različitih ministarstava, odeljenja, agencija i institucija uključenih u implementaciju Projekta i njihovu koordinaciju i međusobne odnose; (ii) aranžmane za isplatu, zahteve za izveštavanje, procedure finansijskog upravljanja i procedure revizije; (iii) procedure javnih nabavki, standardnu dokumentaciju za javne nabavke, procedure administriranja i upravljanja ugovorima; (iv) mere za sprečavanje prevara i korupcije, kao i drugih rizika integriteta i fiducijarnih rizika, (v) aranžmane za upravljanje ekološkim i društvenim rizicima, kao i funkcionisanje žalbenog mehanizma; (vi) procedure za pripremu i preispitivanje konsolidovanog godišnjeg plana rada i budžeta za svaku fiskalnu godinu; (vii) aranžmane za praćenje i evaluaciju, izveštavanje i komunikaciju, uključujući pokazatelje učinka; i (viii) druge administrativne, finansijske, tehničke i organizacione aranžmane i procedure koji će biti potrebni za Projekat;
- (b) (i) dostaviti Banci takav priručnik i razmeniti mišljenja sa Bankom odmah po njegovoj pripremi; (ii) nakon toga usvojiti takav priručnik koji je odobrila Banka („Projektni operativni priručnik” ili „POM”); i (iii) nakon toga sprovesti Projekat u skladu sa POM; i
- (c) neće menjati, suspendovati, ukidati, opozivati ili odustajati od bilo koje odredbe Projektnog operativnog priručnika bez prethodne pismene saglasnosti Banke.

- 2. (a) Zajmoprimac će, preko Ministarstva prosvete; pripremiti Operativni priručnik za grantove, u formi i sadržini prihvatljivim za Banku, koji sadrži odredbe koje usmeravaju operacije i procedure Grantova za škole u skladu sa Delovima 2.1 i 2.2 Projekta, uključujući: (i) maksimalan iznos svake kategorije Grantova za škole; (ii) kriterijume i postupak za izbor primalaca grantova i aranžmani za isplatu sredstava Grantova za škole; (iii) uslove Grantova za škole, uključujući aktovnosti koje ispunjavaju uslove za finansiranje iz sredstava Grantova za škole i listu isključenih; (iv) mehanizam odgovornosti za korišćenje Grantova za škole, uključujući format finansijskih izveštaja koje će primaoci grantova koristiti za obračun korišćenja sredstava Grantova za škole i listu dokumentacije koja može biti potrebna uz izveštaje i mehanizam koji će osigurati da svaki

primalac Granta ispunjava odgovarajuće uslove za dobijanje Grantova za škole;

- (b) (i) dostaviti Banci takav priručnik i razmeniti mišljenja sa Bankom odmah po njegovoj pripremi; (ii) nakon toga usvojiti priručnik koji je odobrila Banka („Priručnik za grantove”); i (iii) nakon toga sprovesti Delove 2.1 i 2.2 Projekta u skladu sa Priručnikom za grantove; i
 - (c) neće menjati, suspendovati, ukidati, opozivati ili odustajati od bilo koje odredbe Priručnika za grantove bez prethodne pismene saglasnosti Banke.
3. U slučaju bilo kakvog neslaganja između odredbi: (a) Projektnog operativnog priručnika ili Priručnika za grantove; i (b) odredbi ovog Sporazuma, primenjivaće se odredbe ovog Sporazuma.

C. Standardi zaštite životne sredine i društveni standardi

1. Zajmoprimac će, preko Ministarstva prosvete, omogućiti da se Projekat sprovodi u skladu sa Standardima zaštite životne sredine i društvenog okruženja, na način prihvatljiv za Banku.
2. Bez ograničenja na stav 1 iznad, Zajmoprimac će se pobrinuti da se Projekat sprovodi u skladu sa Planom zaštite životne sredine i društvenog okruženja („ESCP”), na način koji je prihvatljiv za Banku. U tom smislu, Zajmoprimac će se pobrinuti da:
 - (a) mere i radnje navedene u ESCP budu sprovedene sa dužnom pažnjom i efikasnošću, kako je predviđeno u ESCP;
 - (b) su raspoloživa dovoljna sredstva za pokrivanje troškova sprovođenja ESCP;
 - (c) se politike i procedure održavaju i da je kvalifikovano i iskusno osoblje u dovoljnom broju angažovano za sprovođenje ESCP, kako je predviđeno u ESCP; i
 - (d) ESCP, ili bilo koja njegova odredba, nije izmenjena, ukinuta, suspendovana ili otkazana, osim ako se Banka drugačije pismeno ne složi, kako je navedeno u ESCP, i osigura da se revidirani ESCP odmah nakon toga objavi.
3. U slučaju bilo kakvih neslaganja između ESCP i odredbi ovog Sporazuma, primenjivaće se odredbe ovog Sporazuma.

4. Zajmoprimac će se pobrinuti da:
 - (a) se preduzmu sve neophodne mere za prikupljanje, sastavljanje i dostavljanje Banci putem redovnih izveštaja, u intervalima navedenom u ESCP, i blagovremeno u posebnom izveštaju ili izveštajima, ako to zahteva Banka, informacija o statusu usklađenosti sa ESCP i ekološkim i društvenim instrumentima na koje se u njemu poziva, svi takvi izveštaji u formi i sadržini prihvatljivoj za Banku, navodeći, *između ostalog*: (i) status sprovođenja ESCP; (ii) uslove, ako postoje, koji ometaju ili prete da ometaju sprovođenje ESCP, i (iii) korektivne i preventivne mere koje su preduzete ili se njihovo preduzimanje zahteva radi rešavanja takvih uslova; i
 - (b) Banka je blagovremeno obaveštena o svakom incidentu ili nesreći koja je povezana sa Projektom ili ima uticaj na njega, a koja ima ili će verovatno imati značajan negativan uticaj na životnu sredinu, pogođene zajednice, javnost ili radnike, uključujući svaki slučaj seksualne eksploatacije i zlostavljanja, seksualnog uznemiravanja i nasilja nad maloletnicima, u skladu sa ESCP, ekološkim i društvenim instrumentima na koja se u njemu poziva i Ekološkim i društvenim standardima.
5. Zajmoprimac će uspostaviti, objaviti, održavati i upravljati pristupačnim žalbenim mehanizmom, kako bi primao i olakšao rešavanje zabrinutosti i žalbi ljudi pogođenih Projektom, i preduzeo sve neophodne i odgovarajuće mere za rešavanje ili olakšavanje rešavanja takvih zabrinutosti i žalbi, na način prihvatljiv za Banku.
6. Zajmoprimac će se pobrinuti da sva tenderska dokumentacija i ugovori za građevinske radove u okviru Projekta uključuju obavezu izvođača radova, podizvođača i nadzornih lica da: (a) se pridržavaju relevantnih aspekata ESCP-a i ekološkog i socijalnog instrumenta navedenog u ESCP; i (b) usvoje i sprovedu kodekse ponašanja koji treba da budu dostavljeni i potpisani od strane svih radnika, u kojima se detaljno navode mere za rešavanje ekoloških, socijalnih, zdravstvenih i bezbednosnih rizika, kao i rizika od seksualne eksploatacije i zlostavljanja, seksualnog uznemiravanja i nasilja nad decom, primenjive na takve građevinske radove naručene ili izvedene u skladu sa navedenim ugovorima.

D. Grantovi za škole

1. U svrhu sprovođenja Delova 2.1 i 2.2 Projekta, Zajmoprimac će, preko Ministarstva prosvete, obezbediti Grantove za škole odabranim ciljanim osnovnim školama koje ispunjavaju uslove („Korisnici granta”) u skladu sa kriterijumima i procedurama prihvatljivim za Banku, kako je navedeno u Priručniku za grantove, i dodeliće svaki Grant za škole Korisniku granta pod uslovima koje je odobrila Banka. Takve odredbe i uslovi će:

- (a) uključivati prava koja na odgovarajući način štite interese Zajmoprimca i Banke, uključujući pravo da se obustavi ili prekine pravo Korisnika granta da koristi sredstva Granta za škole i pravo da se dobije povraćaj novca od Korisnika granta celog ili bilo kog dela iznosa Granta za škole koji je povučen, ukoliko Korisnik granta ne ispuni bilo koju od svojih obaveza prema Sporazumu o grantu; i
- (b) zahtevati od svakog Korisnika granta da:
 - (i) sprovodi svoj potprojekat sa dužnom pažnjom i efikasnošću i u skladu sa dobrim tehničkim, ekonomskim, finansijskim, upravljačkim, ekološkim i socijalnim standardima i praksama koji su zadovoljavajući za Banku, uključujući i u skladu sa odredbama Smernica za borbu protiv korupcije koje se primenjuju na primaoca sredstava kredita koji nisu Zajmoprimac;
 - (ii) obezbedi, što je pre moguće, resurse potrebne za svrhe podprojekta, u skladu sa zahtevima navedenim u Priručniku za grantove;
 - (iii) nabavi robu, radove, nekonsultantske i konsultantske usluge koje će se finansirati iz Granta za škole u skladu sa odredbama ovog Sporazuma;
 - (iv) održava adekvatne politike i procedure koje bi omogućile Korisniku granta da prati i procenjuje, u skladu sa pokazateljima prihvatljivim za Banku, napredak Granta za škole i ostvarivanje njegovih ciljeva;
 - (v) (A) održava sistem finansijskog upravljanja i priprema finansijske izveštaje u skladu sa dosledno primenjenim računovodstvenim standardima prihvatljivim za Banku, na način koji adekvatno odražava poslovanje, resurse i rashode vezane za potprojekat; i (B) na zahtev Banke ili Zajmoprimca, nezavisni revizori prihvatljivi za Banku sprovedu reviziju takvih finansijskih izveštaja, u skladu sa dosledno primenjenim revizorskim standardima prihvatljivim za Banku, i blagovremeno dostavi tako revidirane izveštaje Zajmoprimcu i Banci;
 - (vi) omogućiti Zajmoprimcu i Banci uvid u potprojekat, njegovo funkcionisanje i sve relevantne evidencije i dokumente; i

- (vii) pripremi i dostavi Zajmoprimcu i Banci sve informacije koje Zajmoprimac ili Banka razumno zatraže u vezi sa gore navedenim.
2. Zajmoprimac će koristiti svoja prava po svakom Sporazumu o grantu na način koji štiti interese Zajmoprimca i Banke i ispunjava svrhe Zajma. Osim ako se Banka ne složi drugačije, Zajmoprimac neće ustupati, menjati, ukidati ili se odreći bilo kog Sporazuma o grantu ili bilo koje njegove odredbe.

Odeljak II. Izveštavanje o praćenju i vrednovanju Projekta

Zajmoprimac će Banci dostaviti Izveštaj o Projektu za svako kalendarsko polugodište najkasnije mesec dana po isteku tog kalendarskog polugodišta.

Odeljak III. Povlačenje sredstava Zajma

A. Opšte odredbe

Bez ograničenja odredbi člana II Opštih uslova i u skladu sa Pismom o povlačenju sredstava i finansijskim informacijama, Zajmoprimac može povući sredstva Zajma radi: (a) finansiranja Prihvatljivih troškova; i (b) plaćanja Pristupne naknade; u opredeljenom iznosu i, ako je primenljivo, do procenta definisanog za svaku Kategoriju iz sledeće tabele:

Kategorija	Opredeljeni iznos Zajma (izražen u EUR)	Procenat rashoda koji će biti finansirani
(1) Roba, radovi, nekonsultantske usluge, Operativni troškovi, Obuke i konsultantske usluge na Projektu	57.134.300	100% (uključujući poreze, osim poreza na dodatu vrednost i carinske dažbine za radove, robu i nekonsultantske usluge)
(2) Grantovi za škole u okviru Dela 2.1 i 2.2 Projekta	9.000.000	100% (uključujući poreze)
(2) Pristupna naknada	165.700	Iznos koji se plaća u skladu sa članom 2.03. ovog Sporazuma u vezi sa članom 2.07(b) Opštih uslova
UKUPNI IZNOS	66.300.000	

Za potrebe ove tabele, Zajmoprimac je saglasan da carinske dažbine i porez na dodatu vrednost za uvoz robe i nabavku robe, radova i nekonsultantskih usluga, na teritoriji Zajmoprimca i u svrhe sprovođenja Projekta, neće biti finansirani iz sredstava Zajma. Zajmoprimac potvrđuje da će uvoz i nabavka robe, radova i nekonsultantskih usluga, na teritoriji Zajmoprimca i za potrebe sprovođenja Projekta, biti oslobođeni obazveze plaćanja carinskih dažbina i poreza na dodatu vrednost.

B. Uslovi za povlačenje sredstava; Period povlačenja sredstava

1. Bez obzira na odredbe napred navedenog Dela A, povlačenje sredstava se ne može vršiti:
 - (a) za plaćanja izvršena pre Datuma potpisivanja, osim što se povlačenja od ukupnog iznosa koji ne prelazi tri stotine hiljada evra (300.000 evra) mogu vršiti za plaćanja za Prihvatljive troškove u okviru Kategorije (1) izvršene ne više od dvanaest (12) meseci pre Datuma potpisivanja.
 - (b) u okviru Kategorije 2, osim ako Zajmoprimac, preko Ministarstva prosvete, nije pripremio i usvojio Priručnik za grantove u formi i sadržini koji su zadovoljavajući za Banku.
2. Dan završetka Projekta je 15. april 2030. godine.

PROGRAM 3**Amortizacioni plan otplate vezan za angažovana sredstva**

Zajmoprimac će otplaćivati glavnice Zajma u skladu sa sledećom tabelom, koja definiše Dane otplate glavnice Zajma i procenat ukupnog iznosa glavnice Zajma koji dospeva na naplatu na svaki Dan otplate glavnice (u daljem tekstu: „Udeo rate”).

Dan otplate glavnice	Udeo rate
Svakog 15. aprila i 15. oktobra Počevši od 15. oktobra 2028. godine zaključno sa 15. oktobrom 2034. godine	7,14 %
Na dan 15. aprila 2035. godine	7,18%

PRILOG

Odeljak I. Definicije

1. „Strategija razvoja obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji do 2030. godine” je Strategija Zajmoprimca objavljena u Službenom glasniku Republike Srbije broj 63/21.
2. U smislu stava 6 Priloga uz Opšte uslove, „Smernice za borbu protiv korupcije” su „Smernice za sprečavanje i borbu protiv prevarnih radnji i korupcije u okviru projekata finansiranih iz sredstava zajmova IBRD i kredita i grantova IDA” od 15. oktobra 2006. godine, sa izmenama i dopunama iz januara 2011. i od 1. jula 2016. godine.
3. „Kategorija” je kategorija definisana u tabeli iz člana III.A Dodatka 2 uz ovaj Sporazum.
4. „Centralna fiducijarna jedinica” i skraćenica „CFJ” je centralna fiducijarna jedinica iz člana I.A.1(b) Programa 2 uz ovaj Sporazum.
5. „Program obogaćenog učenja” je program koji obuhvata aktivnosti prema nastavnom planu i programu i vannastavne aktivnosti u ciljanim školama, osmišljene da učenicima pruže obogaćeno učenje i ponude raznovrsne mogućnosti učenja (posebno za Učenike iz ranjivih grupa), a uključuje aktivnosti kao što su prilagođeni korektivni programi za poboljšane osnovnih veština čitanja i računanja za učenike koji zaostaju sa savladavanjem programa, a termin „Programi obogaćenog učenja” znači više od jednog takvog programa obogaćenog učenja.
6. „Plan zaštite životne sredine i društvenog okruženja” ili „ESCP” znači plan obaveza u oblasti zaštite životne sredine i društvenog okruženja za Projekat, od 12. juna 2025. godine, koji se može povremeno menjati u skladu sa njegovim odredbama, koji utvrđuje materijalne mere i radnje koje će Zajmoprimac sprovesti ili omogućiti sprovođenje radi rešavanja potencijalnih rizika i uticaja na životnu sredinu i socijalna pitanja Projekta, uključujući vremenske okvire za radnje i mere, institucionalne, kadrovske aranžmane, obuke, aranžmane za praćenje i izveštavanje, kao i sve instrumente za zaštitu životne sredine i socijalnih pitanja koji treba da se pripreme u skladu sa tim planom.
7. „Ekološki i društveni standardi” ili „ESS” zajedno znače: (i) „Ekološki i društveni standard 1: Procena i upravljanje ekološkim i socijalnim rizicima i uticajima”; (ii) „Ekološki i društveni standard 2: Uslovi u oblasti rada”; (iii) „Ekološki i društveni standard 3: Efikasnost resursa i prevencija i upravljanje zagađenjem”; (iv) „Ekološki i društveni standard 4: Zdravlje i bezbednost zajednice”; (v) „Ekološki i društveni standard 5: Kupovina zemljišta, ograničenja po pitanju korišćenja zemljišta i prinudno raseljavanje”; (vi) „Ekološki i društveni standard 6: Očuvanje biodiverziteta i održivo upravljanje prirodnim resursima”; (vii) „Ekološki i društveni standard 7: Autohtono

stanovništvo/tradicionalne istorijski osetljive zajednice podsaharske Afrike”; (viii) „Ekološki i društveni standard 8: Kulturno nasleđe”; (ix) „Ekološki i društveni standard 9: Finansijski posrednici”; (x) „Ekološki i društveni standard 10: Uključivanje nosilaca interesa i objavljivanje informacija”, na snazi od 1. oktobra 2018. godine, objavljeni od strane Banke.

8. „Opšti uslovi” su „Opšti uslovi Međunarodne banke za obnovu i razvoj za finansiranje IBRD i finansiranje investicionih projekata” od 14. decembra 2018. godine (poslednje izmene od 15. jula 2023. godine), uz izmene navedene u Odeljku II ovog Priloga.
9. „Treći razred” znači treću godinu obaveznog osnovnog obrazovanja, obično namenjenu učenicima uzrasta od 8 do 9 godina.
10. „Sedmi razred” znači sedmu godinu obaveznog obrazovanja, obično namenjenu učenicima uzrasta od 12 do 13 godina.
11. „Sporazum o grantu” znači sporazum između Ministarstva prosvete i škole koja ispunjava uslove za dobijanje granta za škole navedenog u Odeljku I.D Programa 2 Sporazuma o zajmu.
12. „Priručnik za grantove” znači priručnik naveden u Odeljku I.B.2(b)ii Programa 2 Sporazuma o zajmu.
13. „Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja” i skraćenica „ZVKOV” označavaju zavod Zajmoprimca koji je osnovan i radi u skladu sa Odlukom Vlade Republike Srbije o osnivanju Zavoda za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja, objavljenom u Službenom glasniku Republike Srbije, broj 73/04.
14. „Zavod za unapređenje obrazovanja i vaspitanja” i skraćenica „ZUOV” označavaju zavod Zajmoprimca osnovan u skladu sa Odlukom Vlade Republike Srbije o osnivanju Zavoda za unapređenje obrazovanja i vaspitanja, objavljenom u Službenom glasniku Republike Srbije, broj 73/04.
15. „Ministarstvo prosvete” i skraćenica „MP” označavaju ministarstvo Zajmoprimca nadležno za obrazovanje i svakog njegovog pravnog sledbenika.
16. „Ministarstvo finansija” znači ministarstvo Zajmoprimca nadležno za finansije i svakog njegovog pravnog sledbenika.
17. „Operativni troškovi” su razumni dodatni troškovi vezani za sprovođenje Projekta, uključujući, između ostalog, kancelarijski materijal i drugu potrošnu robu, zakup kancelarijskog prostora, troškove interneta i komunikacije, podršku informacionim sistemima, usluge prevođenja, bankarske naknade, komunalne usluge, putovanja, prevoz, dnevnice, troškove smeštaja, plate zaposlenih u CFJ, kao i druge razumne troškove koji su direktno povezani sa realizacijom Projekta, na osnovu godišnjih budžeta prihvatljivih za Banku, ali bez plata državnih službenika Zajmoprimca.
18. U smislu stava 85. Priloga uz Opšte uslove, „Pravilnik u oblasti nabavki” je „Pravilnik Svetske banke o postupcima nabavke za zajmoprimce kod finansiranja investicionih projekata”, iz februara 2025. godine.

19. „Jedinica za upravljanje projektom” znači jedinicu navedenu u Odeljku I.A.1(a) Programa 2 ovog Sporazuma.
20. „Projektni operativni priručnik” ili „POM” znači priručnik naveden u Odeljku I.B.1(b) Programa 2 Sporazuma o zajmu.
21. „Grant za škole” znači bilo koji grant (bespovratna sredstva) koji Ministarstvo prosvete dodeljuje Korisniku granta za finansiranje aktivnosti u skladu sa Delovima 2.1 i 2.2 Projekta.
22. „Plan za unapređenje škole” znači plan za unapređenje škole koji treba da pripremi svaka osnovna škola koja ispunjava uslove da bude Korisnik Granta za škole kako bi se identifikovale oblasti nedostataka i rešenja oko kojih će zainteresovane strane škole (direktor škole, nastavnici i savet roditelja) zajedno raditi na postizanju akademskih ciljeva.
23. „Datum potpisivanja” je kasniji od dva dana na koje su Zajmoprimac i Banka potpisali ovaj Sporazum, a ta definicija se primenjuje na sva pozivanja na „datum Sporazuma o zajmu” u Opštim uslovima.
24. „Obuka” su razumni troškovi, koje je odobrila Banka, za obuke i radionice koje se sprovode u okviru Projekta, uključujući pohađanja obuka, putovanja i smeštaja za učesnike obuke i radionice, troškove povezane sa obezbeđivanjem usluga trenera i predavača za radionice, iznajmljivanje objekata za obuku i radionice, pripremu i izradu materijala za obuku i radionice, kao i druge troškove direktno povezane sa pripremom i sprovođenjem obuke i radionica (ali isključujući robu i konsultantske usluge).
25. „Učenik iz ranjivih grupa” znači učenik u bilo kojoj od škola koje učestvuju u projektu koji, zbog ostalih faktora (fizički, mentalni ili drugi invaliditet, pol, rasa, etnička pripadnost, religija, društveni, građanski ili zdravstveni status ili ekonomski nedostaci), može biti ograničeniji od drugih u svojoj sposobnosti da iskoristi prednosti projekta i stoga može zahtevati posebne mere i/ili pomoć za poboljšanje svojih rezultata učenja; a termin „Učenici iz ranjivih grupa” znači više od jednog učenika iz ranjivih grupa.

Odeljak II. **Izmene i dopune Opštih uslova**

Opšti uslovi se ovim menjaju i glase:

1. Član 3.01 (*Pristupna naknada; Naknada za angažovanje sredstava; Dodatna naknada za izloženost*) menja se i glasi:

„Član 3.01. *Pristupna naknada; Naknada za angažovanje sredstava*

(a) Zajmoprimac će Banci platiti Pristupnu naknadu na iznos Zajma po stopi iz Sporazuma o zajmu. Osim ako članom 2.07 (b) nije propisano drugačije, Zajmoprimac će Pristupnu naknadu platiti najkasnije šezdeset (60) dana od Dana stupanja na snagu.

(b) Zajmoprimac će Banci platiti Naknadu za angažovanje sredstava na Nepovučeni iznos Zajma po stopi iz Sporazuma o zajmu. Naknada za angažovanje sredstava obračunava se od dana koji nastupa od datuma Sporazuma o zajmu ili na četvrtu godišnjicu datuma odobrenja Zajma od strane Banke, koji god od ta dva datuma je kasniji, do dana na koje Zajmoprimac povuče određene iznose sa Računa zajma odnosno otkaže određene iznose. Osim ako članom 2.07 (c) nije propisano drugačije, Zajmoprimac plaća Naknadu za angažovanje sredstava polugodišnje za prethodni period na svaki Datum plaćanja.”

2. Član 3.04 (*Prevremena otplata*) menja se i glasi:

„Član 3.04. *Prevremena otplata*

(a) Nakon što o tome obavesti Banku najmanje četrdeset pet (45) dana unapred, Zajmoprimac može otplatiti Banci sledeće iznose i pre njihovog dospeća na dan koji je prihvatljiv Banci (pod uslovom da je Zajmoprimac izvršio sva Plaćanja po osnovu Zajma koja su dospela do tog dana): (i) ukupni iznos Povučениh sredstava Zajma sa stanjem na taj dan; ili (ii) ukupni iznos glavnice bilo koje ročnosti Zajma ili više njih. Svaka delimična prevremena otplata Povučениh sredstava Zajma primenjuje se na način koji odredi Zajmoprimac, ili, u odsustvu određenja Zajmoprimca, na sledeći način: (A) ako je Sporazumom o zajmu predviđena odvojena amortizacija određenih Isplaćenih iznosa glavnice Zajma, prevremena otplata primenjuje se obrnutim redosledom takvih Isplaćenih iznosa, pri čemu se isplaćeni iznos koji je povučen poslednji otplaćuje prvi i pri čemu se najskorija ročnost takvog Isplaćenog iznosa otplaćuje prva; i (B) u svim drugim slučajevima, prevremena otplata se primenjuje obrnutim redosledom ročnosti Zajma, pri čemu se najskorija ročnost otplaćuje prva.

(b) Ako je, u pogledu bilo kog iznosa Zajma koji se prevremeno otplaćuje, izvršena Konverzija i Period konverzije nije završen u trenutku prevremene otplate, primenjuju se odredbe člana 4.06.”

3. U tačkama koje su prvobitno označene brojevima 75 i 81 Dodatka, izrazi „Plaćanje Zajma” i „Dan plaćanja” menjaju se i glase:

- „75. „Plaćanje Zajma” je svaki iznos koji su Strane zajma dužne da plate Banci u skladu sa Pravnim sporazumima, uključujući (ali nije ograničeno samo na to) bilo koji iznos Povučениh sredstava Zajma, kamatu, Pristupnu naknadu, Naknadu za angažovanje sredstava, kamatu po Stopi zatezne kamate (ako postoji), eventualnu dodatnu naknadu, transakcionu naknadu za Konverziju ili prevremeni prestanak Konverzije, eventualnu premiju koja se plaća za definisanje Maksimalne kamatne stope ili Raspona kamatne stope i eventualni Iznos za zatvaranje trgovinske pozicije koji je dužan da plati Zajmoprimac.”
 - „81. „Dan plaćanja” je svaki dan naveden u Sporazumu o zajmu koji nastupa na dan ili nakon datuma Sporazuma o zajmu, na koji se plaćaju kamata, Naknada za angažovanje sredstava i druge naknade i takse vezane za Zajam (osim Pristupne naknade), prema slučaju.”
4. Definicije iz tačaka 4 (Opredeljeni iznos viška izloženosti); 53 (Dodatna naknada za izloženost); 99 (Standardna granica izloženosti) i 105 (Ukupna izloženost) Dodatka brišu se, a numeracija preostalih definicija i tačaka menja se shodno tome.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 99. stav 1. tačka 4) Ustava Republike Srbije, kojom je propisano da Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kad je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. RAZLOZI ZA POTVRĐIVANJE SPORAZUMA

Razlozi za potvrđivanje Sporazuma o zajmu (Projekat unapređenja inkluzivnog osnovnog obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji) između Republike Srbije i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, koji je potpisan 30. avgusta i 8. septembra 2025. godine (u daljem tekstu: „Sporazum o zajmu”), sadržani su u odredbi člana 5. stav 2. Zakona o javnom dugu („Službeni glasnik RS”, br. 61/05, 107/09, 78/11, 68/15, 95/18, 91/19 i 149/20), prema kojoj Narodna skupština Republike Srbije odlučuje o zaduživanju Republike Srbije i odredbi člana 14. stav 1. Zakona o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Službeni glasnik RS”, broj 32/13), prema kojoj Narodna skupština, između ostalog, potvrđuje ugovore kojima se stvaraju finansijske obaveze za Republiku Srbiju.

Projekat unapređenja inkluzivnog osnovnog obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji (u daljem tekstu: Projekat) ima za cilj unapređenje uslova učenja za najugroženiju decu u osnovnom obrazovanju, uz istovremeno poboljšanje celokupnog obrazovnog sistema. Planirano je da Projekat finansira postepeno uvođenje modela celodnevne nastave (eng. Whole Day School, daljem tekstu: WDS), koji se zasniva na iskustvima stečenim u okviru postojeće inicijative obogaćenog jednosmenskog rada (eng. Enriched Single Shift Initiative, u daljem tekstu: ESSI) i međunarodne prakse. Model celodnevne nastave biće realizovan u određenom broju ugroženih škola koje trenutno nemaju model obogaćenog jednosmenskog programa u najsiriromašnijim opštinama, u četiri regiona Srbije, na koji način se planira doprinos razvoju kognitivnih i nekognitivnih sposobnosti kod dece. Takođe, Projekat će podržati evaluaciju modela celodnevne nastave u realnom vremenu i komunikacione strategije u cilju jačanja podrške javnosti i dugoročne održivosti.

Ovaj Projekat je struktuiran tako da se oslanja na iskustva stečena na Projektu inkluzivnog predškolskog obrazovanja i vaspitanja (eng. Inclusive Early Childhood Education and Care Project, u daljem tekstu: ECEC), čiji je cilj unapređenje dostupnosti, kvaliteta i pravednosti sistema predškolskog vaspitanja i obrazovanja, sa posebnim akcentom na podršku deci iz osetljivih grupa, koji realizuje Ministarstvo prosvete Republike Srbije na osnovu Sporazuma o zajmu (Projekat inkluzivnog predškolskog obrazovanja i vaspitanja) između Republike Srbije i Međunarodne banke za obnovu i razvoj („Službeni glasnik RS - Međunarodni ugovori”, broj 10/17).

U skladu sa članom 3. Zakona o budžetu Republike Srbije za 2025. godinu („Službeni glasnik RS”, broj 94/24), predviđeno je zaduživanje kod Međunarodne banke za obnovu i razvoj (u daljem tekstu: Banka) do iznosa od 75.000.000 EUR za finansiranje unapređenja osnovnog obrazovanja i vaspitanja.

Predloženi razvojni cilj projekta (eng. Project Development Objective, u daljem tekstu: PDO) predstavlja unapređenje kvaliteta obrazovnog okruženja, poboljšanje kvaliteta nastave i upravljanja školama u odabranim osnovnim školama širom Srbije, čije će se dostizanje meriti pomoću sledećih pokazatelja: 1) Indeks kojim se meri poboljšana klimatska efikasnost i inkluzivnost obrazovnog okruženja; 2) Prosečna mera kvaliteta nastavnih praksi u ciljanim školama (mereno primenom

alata za spoljašnje vrednovanje), podeljeno po regionima; i 3) Broj planova za unapređenje škola zasnovanih na podacima, sprovedenih u ciljanim školama.

S tim u vezi, Projekat je strukturiran kroz sledeće tri komponente:

Komponenta 1: Jačanje vrednovanje i nastave. Ova komponenta se sastoji od dve potkomponente, čiji je kratkoročni cilj da obezbedi napredak u odabranim školama, dok je srednjoročni cilj unapređenje obrazovnog sistema u Srbiji. S tim u vezi, cilj prve potkomponente je da se u III i IV razredu sprovede nacionalno testiranje usmereno na numeričku pismenost i čitanje. S druge strane, druga potkomponenta ima za cilj jačanje kontinuiranog profesionalnog razvoja (eng. *Continuous Professional Development*, u daljem tekstu CDP) i unapređenje sadržaja, sa naglaskom na projektno učenje, formativno ocenjivanje, digitalne resurse, mobilnost nastavnika i programe međusobnog učenja.

Komponenta 2: Unapređenje uslova učenja u odabranim osnovnim školama u cilju realizacije celodnevne nastave. Ova komponenta podržava postepeni prelazak na celodnevnu nastavu i sastoji se od tri potkomponente. Prva potkomponenta predviđa obezbeđivanje tehničke pomoći i jednokratnih grantova odabranim školama za osmišljavanje i implementaciju planova unapređenja škola. Drugom potkomponentom je predviđeno finansiranje obogaćenih programa nastave, sa posebnim fokusom na ugrožene učenike, dok treća potkomponenta podrazumeva pružanje pomoći za infrastrukturno unapređenje u odabranim školama (do 126 škola) koje su spremne da pređu na jednosmenny model nastave. Pored toga, Projekat će podržati izgradnju 3 nove škole u Beogradu i Novom Pazaru, gde je potražnja za celodnevnom nastavom najveća.

Komponenta 3: Komunikacije, sistem praćenja i evaluacije i upravljanje projektom. Ova komponenta ima dva ključna cilja i to: da doprinese unapređenju komunikacija između svih aktera u okviru Projekta, uz podizanje svesti na nacionalnom nivou o važnosti ovog Projekta i da osnaži celokupno upravljanje Projektom putem finansiranja kvantitativnih i kvalitativnih evaluacija i aktivnosti koje se odnose na upravljanje Projektom.

Predloženi rok implementacije Projekta je do 15. aprila 2030. godine, pri čemu će Ministarstvo prosvete Republike Srbije biti ključni nosilac Projekta.

Zaključkom Vlade 05 Broj: 48-5828/2025 od 5. juna 2025. godine, utvrđena je Osnova za pregovore sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj u vezi sa odobravanjem zajma za Projekat unapređenja inkluzivnog osnovnog obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji i određen pregovarački tim Republike Srbije.

Na pregovorima, vođenim 12. juna 2025. godine, strane su dogovorile uslove i način korišćenja zajma u iznosu od 66.300.000 evra i usaglasile odredbe Sporazuma o zajmu kojima su precizirane uloge izvršilaca Projekta, kao i rokovi za završetak predmetnih aktivnosti, finansijski uslovi i plan otplate zajma i druga projektna, institucionalna i implementaciona rešenja, kao i pitanja u vezi sa praćenjem, izveštavanjem i ocenom aktivnosti u okviru Projekta.

Zaključkom Vlade 05 Broj: 48-8179/2025 od 24. jula 2025. godine, prihvaćen je Izveštaj sa pregovora sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj u vezi sa odobravanjem zajma za Projekat unapređenja inkluzivnog osnovnog obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji i usvojen Nacrt sporazuma o zajmu (Projekat unapređenja inkluzivnog osnovnog obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji) između Republike Srbije i Međunarodne banke za obnovu i razvoj.

S tim u vezi, definisani finansijski uslovi, u skladu sa Opštim uslovima Banke (od 14. decembra 2018. godine, sa izmenama i dopunama od 1. avgusta 2020. godine, 21. decembra 2020. godine, 1. aprila 2021. godine, 1. januara 2022. godine i 15. jula 2023. godine) i njenom standardnom politikom, koji se primenjuju kod kreditnog finansiranja investicionih projekata i način na koji će se sredstva ovog zajma koristiti i otplaćivati su sledeći:

- *iznos zajma*: direktno zaduženje Republike Srbije do iznosa od 75.000.000 dolara, koji je preračunat u iznos od 66.300.000

evra, primenom kursa evra prema američkom dolaru na dan 31. maj 2025. godine;

- *plaćanje kamate*: polugodišnja otplata zajma, 15. aprila i 15. oktobra svake godine;
- *rok dospeća*: 10 godina, uključujući grejs period od 3 godine, uz otplatu glavnice u jednakim ratama, od kojih prva dospeva 15. oktobra 2028. godine, a poslednja 15. aprila 2035. godine;
- *kamatna stopa*: Referentna stopa (šestomesečni EURIBOR) + varijabilna marža, uz mogućnost različitih vrsta konverzije, ako se proceni da je povoljnije sa stanovišta upravljanja javnim dugom;
- *pristupna naknada*: 0,25% na ukupnu glavnici;
- *naknada na nepovučena sredstva*: 0,25% i obračunava se od datuma Sporazuma o zajmu ili na četvrtu godišnjicu datuma odobrenja Zajma od strane Banke, koji god od ta dva datuma je kasniji, do dana na koje Zajmoprimac povuče određene iznose sa Računa zajma odnosno otkáže određene iznose;
- *rok raspoloživosti zajma*: sredstva zajma se mogu povlačiti 4 meseca nakon datuma završetka Projekta koji je definisan kao 15. april 2030. godine.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Odredbom člana 1. ovog zakona predviđa se potvrđivanje Sporazuma o zajmu (Projekat unapređenja inkluzivnog osnovnog obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji) između Republike Srbije i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, koji je potpisan 30. avgusta i 8. septembra 2025. godine, u originalu na engleskom jeziku.

Odredba člana 2. ovog zakona sadrži tekst Sporazuma o zajmu (Projekat unapređenja inkluzivnog osnovnog obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji) između Republike Srbije i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik.

Odredbom člana 3. ovog zakona predviđa se stupanje na snagu ovog zakona.

IV. FINANSIJSKE OBAVEZE I PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA NASTAJU IZVRŠAVANJEM ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona obezbeđivaće se sredstva u budžetu Republike Srbije.